

Wat doen we de komende jaren?

Onlangs zijn de financiers van Koeien & Kansen akkoord gegaan met het projectplan. Dat geeft aan welke doelen tot 2010 gelden en hoe we die kunnen halen. Ook de komende jaren staat Koeien & Kansen voor overtuigend wetenschappelijk onderzoek en voor het bruikbaar maken van de resultaten voor sector en beleid. Per jaar gaan we bekijken wat we met het beschikbare geld kunnen realiseren.

Milieuwetten 2009

De bedrijven in Koeien & Kansen voldoen nu al aan de milieuwetten van 2009. Belangrijk is dat verworvenheden als 'Derogatie' en 'Handreiking berekening mestproductie' worden veiliggesteld. Over een paar jaar wordt er geëvalueerd. Dan moeten we over een gedegen analyse van de milieuprestaties van de bedrijven kunnen beschikken.

Internationaal

Ook draagvlak is belangrijk. Daarom is vanuit Koeien & Kansen het initiatief genomen voor een internationaal project, gericht op kennisuitwisseling. Een twintigtal landen wil daaraan meedoen. In februari zal de Europese Unie een beslissing nemen over financiële ondersteuning.

Optimale aanpassing

Uiteraard zoeken we naar een sociaal-economisch optimale aanpassing van bedrijven aan de veranderde wetgeving. Daar waar de wettelijke kaders onnodig lijken te knellen, wordt naar verbetering gezocht. Op grasland mag men naast dierlijke mest ook kunstmeststikstof gebruiken. Op bedrijven waar mest moet worden afgevoerd, is mestscheiding en het gebruik van de dunne stikstofrijke en fosfaatarme fractie mogelijk een alternatief dat niet leidt tot extra verlies van stikstof, maar wel tot minder

verbruik van energie. En daardoor tot lagere emissies van broeikasgassen. Net als bij de 'Derogatie' en de 'Handreiking' zal gedegen onderzoeksmateriaal voor vertrouwen in een eventueel voorstel moeten zorgen.

Na 2009

De milieuwetgeving verandert ook na 2009. Daarom wordt de komende jaren begonnen met de introductie van de Kaderrichtlijn Water, de NEC-richtlijn (ammoniak en fijn stof) en met het Kyoto-protocol (broeikasgassen). Daardoor kan Koeien & Kansen ook na 2009 een pioniersrol blijven vervullen.

Frans Aarts, inhoudelijk coördinator

Bedrijfsspecifieke excretie

Koeien & Kansen heeft de afgelopen anderhalf jaar zijn best gedaan om te laten zien dat de excretie van melkveebedrijven niet altijd goed wordt geschat door de forfaitaire formule. Met name bedrijven die sterk sturen op een efficiënte N-benutting komen lager uit dan het naar melkproductie en melkkureum gespecificeerde forfait. Dergelijke bedrijven produceren in werkelijkheid minder mest dan op papier. Bij onvoldoende mestplaatsingsruimte (op papier) betekent dat tevens verplichte mestafvoer van mest die misschien niet eens geproduceerd is. Dit wordt door de bedrijven als een straf voor hun efficiënte mineralenmanagement gezien. Dat is niet alleen jammer, maar ook contra-productief. Het gaat om juist de bedrijven die het doel van de mestwetgeving dichterbij halen: verminderde uitstoot naar het milieu.

Ook LNV is zich bewust van bovenstaande en ook LNV vindt dat er sprake is van een ongewenste situatie. Daarom heeft LNV samen met het Productschap Zuivel eind 2004 het startsein gegeven voor het nog lopende project 'Bedrijfsspecifieke excretie melkveehouderij' dat binnen Koeien & Kansen draait. Het project draait om de vraag of er alternatieve methoden beschikbaar zijn om de excretie op een melkveehouderijbedrijf te berekenen. Alle partijen in Nederland (o.a. instituten, studiegroepen en advi-

seurs) die over zo'n methodiek beschikken, hebben die aan Koeien en Kansen voor toetsing beschikbaar gesteld. Die toetsing is uitgevoerd door met iedere methodiek te berekenen wat de N-excretie was van de bedrijven binnen Koeien & Kansen in de periode 1999-2003. Dit is mogelijk omdat Koeien & Kansen de excretie op de deelnemende bedrijven daadwerkelijk meet.

Uit de toetsing bleek dat een balansmethode de beste waarborg is voor een goede schatting van de excretie op een individueel bedrijf. Ook na intensieve discussie met de partijen die een methodiek hebben aangeleverd bleek een balansmethode de beste keuze. Daarom heeft LNV samen met Koeien & Kansen de balansmethode uitgewerkt om als 'Handreiking' naast de forfaitaire formule voor N-excretie melkvee te gebruiken. Per 1 januari 2006 maakt LNV duidelijk welke gegevens de boer moet verzamelen om de 'Handreiking' goed te kunnen gebruiken.

Léon Šebek, Animal Sciences Group

Handreiking

In 2006 wordt de N-excretie van melkveehouderijbedrijven bepaald aan de hand van de forfaitaire formule voor melkvee in combinatie met forfaitaire N-excretie voor jongvee en eventueel andere aanwezige diersoorten (c.q. graasdieren). Bedrijven die het oneens zijn met deze forfaitaire invulling hebben het recht om via vrije bewijslast aan te tonen dat zij een lagere N-excretie realiseren. Dit aantonen gebeurt achteraf, dus aan het eind van het lopende jaar of het begin van het volgende jaar.

Om het de bedrijven eenvoudiger te maken heeft LNV de Handreiking beschikbaar gesteld. Wanneer een bedrijf via de methodiek van de Handreiking aantoont dat de N-excretie afwijkt van het forfait, accepteert LNV dat zonder vragen over de betrouwbaarheid van de opgegeven excretie. De opgave wordt natuurlijk wel gecontroleerd op deugdelijk gebruik van de Handreiking.

